

Eesti osales UNESCO täitevkoogu 201. istungil

Eesti osales täitevkoogu täispikal istungil seitsmendat korda. Olime 16 riigi seas, kes esitasid seekord avakõne kirjalikult. Keskendusime avakõnes järgmistele teemadele: UNESCO programm ja eelarve 2018–2021, eelarvestamise uued põhimõtted, väljendusvabadus, haridus, kultuuripärandi kaitse relvastatud konfliktide korral, muudatused noortefoorumi korralduses.

Täitevkoogu raames toimusid intervjuud üheksa kandidaadiga peadirektori kohale järgmiseks neljaks aastaks. Uue UNESCO peadirektori valib täitevkoogu oma järgmisel istungil sügisel 2017, valiku kinnitab istungile järgnev peakonverents. Täitevkoogu võttis vastu ka otsuse, mis käsitleb olukorda Krimmis kultuuri ja hariduse vallas, ning kaks Lähis-Ida puudutatavat otsust. Järgmine istung on Eesti jaoks viimane täitevkoogu liikmena.

Eestit külastavad UNESCO peadirektori kandidaadid

Sügisel 2017 valitakse UNESCOle uus peadirektor. Oma kandidatuuri on esitanud üheksa riiki: Aserbaidžaan, Vietnam, Egiptus, Katar, Hiina, Guatemala, Iraak, Liibanon, Prantsusmaa. Mitmed kandidaadid külastavad ka täitevkoogusse valitud riike, kes 202. UNESCO täitevkoogu istungil uue peadirektori järgmiseks neljaks aastaks valivad ja peakonverentsile kinnitamiseks esitavad. Eestis on praeguseks käinud Egiptuse, Liibanoni ja Vietnami kandidaadid. Kõigil kandidaatidel, kes Eestisse tulevad, on kohtumised erinevates ministeeriumides.

Eesti esitas Tartu Loodusmaja kandidatuuri UNESCO-Jaapani haridusauhinnale

Maikuu alguses esitas Eesti UNESCO-Jaapani kestliku arengu hariduse auhinnale Tartu Loodusmaja nominatsiooni. Eesti nominendi

väljaselgitamiseks korraldas UNESCO ERK avaliku konkursi, avaldusi ootasime perioodil 14.02–26.03. Tartu Loodusmaja ülekoollise õppekorralduse programm vastas nõudlikele auhinnakriteeriumitele.

Tartu Loodusmaja huviring

Rahvusvahelise UNESCO-Jaapani kestliku arengu hariduse auhinna suurus on 50 000 USD ja selle pälvib kolm laureaati. Valiku teeb sõltumatu žürii, kuhu kuulub eksperte kõigist maailma regioonidest. Auhinnakonkursi tulemused selguvad septembris 2017.

Dr Els Heinsalu Eestist sai L'Oréal Balticu stipendiumi „Naised teaduses“

26. mail Riias peetud pidulikul tseremoonial võtsid viis naisteadlast Lätist, Leedust ja Eestist vastu stipendiumi 6000 euro väärtuses.

Foto: Janis Saliņš

Eesti osales selles stipendiumiprogrammis esmakordselt. Stipendiumi sai Dr Els Heinsalu,

kes töötab Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituudi eksperimentaalse kõrge energia füüsika ja teoreetilise füüsika laboris Eestis ja uurib keele- ning ökosüsteeme. Keele- ja ökosüsteemid näivad kõrvaltvaatajale esmapilgul küllaltki erinevad, kuid nende aluseks olevad matemaatilised mudelid on suhteliselt sarnased. Tänu sellele on nende valdkondade uurimises mitmeid paralleele. Kohandades ühes valdkonnas välja töötatud vahendeid, meetodeid ja mudeleid on võimalik lahendada teise valdkonna probleeme. Kasutades matemaatikat võime saada huvitavat lisainformatsiooni keelesüsteemidest. Eduka teaduskarjääri kõrvalt on Els nelja lapse ema ja ta on aktiivne teaduse populariseerija, olles üks Eesti Noorte Teaduste Akadeemia asutajatest. Selle organisatsiooni eesmärk on suunata tähelepanu probleemidele, millega puutuvad kokku noored, ning populariseerida teadust.

Lätist said stipendiumi kolm teadlast: Renāte Ranka, Jekaterina Ivanova ja Marina Sokolova. Leedust sai stipendiumi Leedu teadlane Urte Neniskyte.

Foto: Janis Saliņš

1998. aastal loodud L'Oréali-UNESCO programm „Naised teaduses“ loodi selleks, et tunnustada teadlasi ja soodustada naiste kaasamist teadusse. Programmi raames autasustatakse naisteadlasi, kelle saavutused edendavad teaduse arengut.

Balti stipendiumiprogramm „Naised teaduses“ loodi Lätis 2005. aastal. 2017. aastal laienes

programm Eestisse ja Leetu, et toetada noori naisi kogu Baltikumis loodus-, keskkonna-, füüsika- ja inseneriteadustes. L'Oréal Balticu stipendiumiprogramm „Naised teaduses“ saab teoks koostöös UNESCO Läti Rahvusliku Komisjoni ja Läti Teaduste Akadeemia, UNESCO Eesti Rahvusliku Komisjoni ja Eesti Teaduste Akadeemia, UNESCO Leedu Rahvusliku Komisjoni ja Leedu Teaduste Akadeemiaga.

Tseremoonia ajal esitleti ka uut rändnäitust „Naised teaduses“, mis tutvustab viit noort Balti naisteadlast. Tseremoonial osalesid Eestist lisaks Dr Els Heinsalule ja tema perele Teaduste Akadeemia ja UNESCO ERK esindajad.

EuroMAB 2017

4.–7. aprillil toimus Prantsusmaal Sarlatis Euroopa regiooni biosfäärilade aastakonverents EuroMAB 2017, mis keskendus 2015. aasta sügisel ÜRO poolt vastu võetud kestliku arengu eesmärkide sidumisele UNESCO programmi Inimene ja biosfäär (MAB) tegevuskavaga.

Foto: Toomas Kokovkin

Konverentsi töörühmades arutati, kuidas biosfäärilade tegevustesse kaasata enam poliitikate kujundajaid ja kohalikke kogukondi. Biosfäärilade eksperdid jagasid oma tegevusi ja edulugusid.

Eestist osalesid üritusel UNESCO ERK nõukoja liige Toomas Kokovkin ja Lia Rosenberg Keskkonnaametist.

MAB ICC istung

12.–15.06 toimus Pariisis UNESCO programmi Inimene ja biosfäär rahvusvahelise koordineerimise nõukogu 29. istung. Muuhulgas kinnitati 23 uut biosfääriala. Istungil osales suursaadik Ingrid Amer. Eesti kandideerib MAB ICCsse järgmiseks 4-aastaseks perioodiks, valimised toimuvad UNESCO peakonverentsi raames sügisel 2017. Valituks saamise korral osaleb Eesti ICC töös ekspertide meeskonnaga, mida juhivad Dr Toomas Kokovkin.

Euroopa maailmahariduse võrgustiku 36. ümarlaud Brüsselis

28.–30. aprillil toimus Brüsselis GENE (Global Education Network Europe) 36. ümarlaud, kus osales 40 asjatundjat 22 Euroopa riigist. Anti ülevaade maailmahariduse arengust riigiti ja Euroopas üldiselt, osalejad jagasid kogemusi ja parimaid praktikaid. Lisaks esitleti vast valminud raportit maailmahariduse korraldusest Belgias ja kuulutati välja maailmahariduse innovatsiooniahind, millele saavad 31. juulini kandideerida ka maailmahariduse edendajad Eestis. Auhinna kohta leiab rohkem infot GENE veebist: <http://www.gene.eu>.

Eestit esindas ümarlaval UNESCO ERK haridusprogrammide koordinaator Madli Ross.

Baltimaade maailmahariduse valdkonna kohtumine Vilniuses

30. mail toimus Euroopa Nõukogu Põhja-Lõuna keskuse eestvedamisel Vilniuses Baltimaade maailmahariduse valdkonna kohtumine. Tegemist oli möödunud aasta oktoobrikuise Tallinnas toimunud seminari jätkukohtumisega. Vilniusse oodati Baltiriikide haridusametnikke ja maailmahariduse

praktikuid. Ühiselt arutati maailmahariduse valdkonnas käimasolevate ning plaanitavate protsesside ja arengute üle ning jagati kogemusi.

Eestist osalesid seminaril Marianna Makarova (Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus), Ruta Pels (Eesti People to People), Sigrid Solnik (AKÜ) ja Madli Ross (UNESCO ERK).

Eesti UNESCO ühendkoolide kohtumine ja maailmakodanikuhariduse seminar

5. mai hommikul toimus UNESCO ühendkoolide võrgustiku kohtumine, kus õpetajad tutvusid uue Eesti ühendkoolide koordinaatori Mai Aasjõega. Kohtumisel räägiti üleilmsest kliimakampaaniast ning vastvalminud UNESCO käsiraamatutest, mis on mõeldud ühendkoolide õpilastele ning õpetajatele maailmakodanikuhariduse edendamiseks õppetöö osana.

Pärastlõunal toimus Telliskivi loomelinnakus Lift99 ruumides MTÜ Mondo eestvedamisel haridusseminar "Kvaliteetne haridus = kestlik maailm?", kus osalesid asjatundjad Eestist, Rootsist ja Soomest. Maailmakodanikuhariduse integreerimisest OECD riikide haridustaset mõõtvasse PISA testi rääkis OECD analüütik Lars Barteit ning kooliülesest lähenemisest ja Soome õppekavaarenduse protsessist andis ülevaate õppekavaarenduse ekspert Irmeli Halinen.

Lars Barteit

Paneeldiskussioonis osales UNESCO ERK juhataja Kerli Gutman, UNESCO maailmakodanikuhariduse pedagoogilist käsi-raamatut tutvustas haridusprogrammide koordinaator Madli Ross. Seminaril osalesid haridusametnikud, spetsialistid ja õpetajad.

Eesti UNESCO ühendkoolides tähistati kestliku arengu nädalat

30. maist 5. juunini tähistati üle Euroopa kestliku arengu nädalat, mille raames korraldasid eri organisatsioonid koolidele mitmesuguseid tegevusi. Ka Eesti UNESCO ühendkoolidel oli võimalus vastu võtta külalisi, et käsitleda põhikooliõpilastega ÜRO kestliku arengu eesmärke.

Mai Aasjõe ja AIESEC Eesti vabatahtlikud

MTÜ Mondo ja AIESEC Eesti pakkusid koolidele vihmade ilma korral koomiksi joonistamise töötube ning päiksepaistega orienteerumismängu kooli lähiümbruses või pargis. Maailmakodanikuks olemisse andsid sissevaate Kanada noored, kes rääkisid oma kogemusest avatud ning hooliva mitmekultuurilise ühiskonna liikmena. Kokku osales Eesti töötubades 560 põhikoolinoort.

BSP õpetajate seminar Aegnal

27.–28. mail toimus Aegna saarel BSP koolide õpetajate seminar. Seminaril osales 20 õpetajat. Seminarikava oli tihe, õpetajad tutvusid Loodusmaja programmidega, jagasid oma lugusid ja kogemusi, arutlesid koostöö

parandamise üle UNESCO ühendkoolide võrgustikuga, toimus varahommikune linnuvaatlus, kestliku arengu eesmärkide töötuba ja palju muud. Õpetajate seminari korraldas HTMi toetusel Eesti BSP koolide koordinaator Gedy Siimenson.

BSP seminaril osalejad

1970. a konventsiooni kohtumised Pariisis

15.–16. mail peeti UNESCO peakorteris kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise keelamise ning ärahoidmise abinõude konventsiooni osalisriikide 4. üldkogu ning 17.–19. mail sama konventsiooni komitee 5. istung.

Kohtumistel rõhutati tiheda koostöö vajadust oksjonimajade, kunsti- ja antiigikaupmeeste, muuseumide ning rahvusvaheliste ekspertorganisatsioonidega. Samuti on oluline esemete dokumenteerimine vastavalt rahvusvahelistele juhenditele. UNESCO sekretariaat valmistab ette perioodilise aruandluse e-vormi, mis võetakse kasutusele 2019. aastal. Puudutati ka Euroopa Nõukogu uut konventsiooni kultuuripärandi vastu suunatud süütegude kriminaliseerimiseks. See võeti vastu 05.05.2017 ning avati allkirjastamiseks 19.05.2017. Uus konventsioon on avatud kõikidele riikidele. See katab lüngad kultuuriväärtuste kaitses, kriminaliseerib impordi, ekspordi ja turule viimise ning sätestab miinimumstandardi riikide vahel. Muudatused tuleb viia sisse osalisriigi kriminaalõigusesse.

Lepiti kokku, et arutelu 1970. aasta konventsiooni tuleviku üle jätkub. Sekretariaat koostab hiljemalt septembriks riikidele küsimustiku, et leida võimalusi konventsiooni paremaks rakendamiseks ja tugevdamiseks. Vastuseid oodatakse 15.01.2018, kokkuvõtted tehakse aprilliks 2018. Enne 2019. a toimuvat istungit on plaanis vastav mõttevahetus, kus Eesti peaks kindlasti osalema.

Eestist osalesid Liina Jänes ja Mirjam Rääbis (KuM).

2001. a konventsiooni kohtumised Pariisis

30.–31. mail peeti Pariisis veealuse pärandi konventsiooniga liitunud riikide üldkogu, millele eelnes ekspertkohtumine praktiliste kogemuste vahetamiseks. STAB (Scientific and Advisory Body) kohtus 1. juunil ja 2. juunil peeti ülikoolidele mõeldud kohtumine. Kohtumisel osales Maili Roio MKAst.

9. juunil kohtus suursaadik Ingrid Amer veealuse pärandi konventsiooni sekretariaadiga, et tutvustada konventsiooni ratifitseerimise hetkeseisu. Eestis vastav menetlus käib, aga kuna konventsiooni rakendamiseks on vaja muuta ka muinsuskaitseeadust, jääb ratifitseerimine tõenäoliselt 2019. aasta algusesse. UNESCO sekretariaat on valmis meie eksperte aitama, kui konventsiooni ratifitseerimisega tekib sisulisi küsimusi.

2005. a konventsiooni 6. üldkogu

12.-15.06 toimus Pariisis 2005. a konventsiooni osalisriikide 6. üldkogu. 2005. a konventsioon keskendub loomemajanduse, kultuuripoliitika ja kultuurialase arengukoostöö teemadele. Eestit esindas üldkogul, kus valiti ka konventsiooni komiteed, Rea Rannu-Ideon Eesti alalisest esindusest UNESCO juures.

Põhja- ja Baltimaade kohtumine Helsingis maailmapärandi teemal

13. juunil peeti Helsingis Põhja- ja Baltimaade kohtumine, et valmistuda ette 2.–12. juulil Krakowis toimuvaks maailmapärandi komitee istungiks. Hetkel on maailmapärandi komitees Soome, järgmistel valimistel kandideerib Norra. Eestist osales kohtumisel Margit Siim UNESCO ERKist.

Eesti vastas antidopingu konventsiooni küsimustikule

UNESCO antidopingu konventsiooniga liitunud riikidel paluti vastata 26. juuniks küsimustikule konventsiooni riikliku rakendamise kohta. Eesti vastuse koostas ja edastas SA Eesti Antidoping, kes on selle konventsiooni kontaktpunkt Eestis.

Maailmakodanikuhariduse käsiraamat

Eesti keeles on ilmunud maailmakodanikuhariduse pedagoogiline käsiraamat, mis on mõeldud õpetajatele, õppekavaarendajatele, poliitika- kujundajatele ja teistele haridustöötajatele.

Käsiraamatust leiab ettepanekuid, kuidas sõnastada maailmakodanikuhariduse mõisted ümber praktilisteks ja eri vanuses õpilastele sobivateks teemavaldkondadeks ja õpieesmärkideks ning lõimida valdkonda riiklikku haridussüsteemi.

Väljaanne on saadaval UNESCO ERK veebilehel.

UNESCO
Eesti
Rahvuslik
Komisjon

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse ja
Kultuuri Organisatsioon

KALENDER

28.06–30.06.2017

Globaalse kõrghariduskonventsiooni välja-
töötamise töörühma 4. kohtumine

29.06–02.07.2017

UNESCO loovlinnade aastakohtumine

02.–12.07.2017

Maailmapärandi komitee istung

04.–18.10.2017

UNESCO täitevkoogu 202. istung

30.10–14.11.2017

UNESCO 39. peakonverents